FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT PHILIPPE LÉGER

fremsat den 3. maj 2001 [1]

Indhold

I — De fælles relevante retsregler for sagerne C-67/99, C-71/99 og C-220/99 ..... I-5761

II — Proceduren i sagerne C-67/99, C-71/99 og C-220/99 ..... I-5765

A — Den administrative procedure I-5765

1. Sag C-67/99 ..... I-5765

2. Sag C-71/99 ..... I-5766

3. Sag C-220/99 ..... I-5768

B — Parternes påstande I-5769

1. Sag C-67/99 ..... I-5769

2. Sag C-71/99 ..... I-5770

3. Sag C-220/99 ..... I-5771

III — Kommissionens anbringender og parternes argumenter I-5772

A — Kommissionens enslydende argumenter i sagerne C-67/99, C-71/99 og C-220/99 ..... I-5772

1. Første anbringende I-5772

2. Andet anbringende I-5774

B — Kommissionens specifikke argumenter i sagerne C-67/99, C-71/99 og C-220/99 samt parternes argumenter I-5774

1. Sag C-67/99 ..... I-5774

Første anbringende I-5774

Andet anbringende I-5775

2. Sag C-71/99 ..... I-5775

Første anbringende I-5775

Andet anbringende I-5777

3. Sag C-220/99 ..... I-5778

Første anbringende I-5778

Andet anbringende I-5781

1 — Originalsprog: fransk.

IV — Stillingtagen I-5781
A — Formalitetsindsigelserne rejst af Irland og Den Franske Republik I-5781
1. Sag C-67/99 ..... I-5781
2. Sag C-220/99 ..... I-5783
B — Første anbringende I-5784
1. Medlemsstaternes skønsbeføjelser under første etape af udpegningen af SBVO I-5784
2. Sag C-67/99 ..... I-5786
3. Sag C-71/99 ..... I-5786
4. Sag C-220/99 ..... I-5787
C — Andet anbringende I-5788
1. Indholdet af forpligtelserne i henhold til levestedsdirektivets artikel 4, stk. 1, andet afsnit, og den fastsatte frist for opfyldelsen af disse forpligtelser I-5788
2. Sag C-67/99 ..... I-5789
3. Sag C-71/99 ..... I-5790
4. Sag C-220/99 ..... I-5790
D — Sagsomkostninger I-5790
Forslag til afgørelse I-5791

1. Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber har anlagt nærværende sager med påstand om, at det fastslås, at Irland, Forbundsrepublikken Tyskland og Den Franske Republik har tilsidesat deres forpligtelser i henhold til artikel 4, stk. 1, i Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter [2].

2. Levestedsdirektivet tager sigte på at oprette et sammenhængende europæisk økologisk net af særlige bevaringsområder (herefter »SBVO«) under betegnelsen »Natura 2000« efter en procedure i tre etaper. I første etape, som er den eneste, der skal behandles her, er medlemsstaterne i henhold til bestemmelserne i levestedsdirektivets artikel 4, stk. 1, forpligtet til at indsende en liste til Kommissionen over lokaliteter inden for deres område, hvor der forekommer de naturtyper og vilde arter, der er nævnt i direktivets bilag I og II. Denne liste skal vedlægges oplysninger om de angivne nationale lokaliteter [3].

2 — EFT L 206, s. 7, herefter »levestedsdirektivet«.

3 — Hvad angår projektets omfang, er det af Kommissionens repræsentant blevet betegnet som »det mest ambitiøse på bevaringsområdet siden Noahs Ark«.

3. Kommissionen foreholder Irland, Forbundsrepublikken Tyskland og Den Franske Republik, at de har indsendt ufuldstændige lister og undladt at vedlægge de krævede relevante oplysninger.

4. Nærværende sager omhandler således definitionen af medlemsstaternes skønsbeføjelser i første etape af udpegningen af SBVO.

I — De fælles relevante retsregler for sagerne C-67/99, C-71/99 og C-220/99

5. Formålet med levestedsdirektivet er at bidrage til at sikre den biologiske diversitet ved at bevare naturtyperne samt de vilde dyr og planter inden for de medlemsstaters område i Europa, hvor traktaten finder anvendelse [4].

6. Med henblik på at nå dette mål fastsætter levestedsdirektivet i henhold til en fastlagt tidsplan [5] oprettelsen af et sammenhængende europæisk økologisk net af SBVO [6].

7. Ifølge levestedsdirektivets artikel 3, stk. 1, skal dette net af lokaliteter, hvor der findes naturtyper, der er nævnt i bilag I, og levesteder for arter, der er nævnt i bilag II, samt særligt beskyttede områder [7], der er oprettet i henhold til Rådets direktiv 79/409/EØF af 2. april 1979 om beskyttelse af vilde fugle [8], sikre opretholdelse eller i givet fald genopretning af en gunstig bevaringsstatus for de pågældende naturtyper og levesteder for de pågældende arter i deres naturlige udbredelsesområde.

8. I henhold til levestedsdirektivets artikel 3, stk. 2, skal hver medlemsstat bidrage til oprettelsen af Natura 2000 i forhold til andelen af de naturtyper og levesteder for arter omhandlet i stk. 1, der er repræsenteret på dens område. Hver stat skal med henblik herpå udpege lokaliteter som SBVO under hensyn til de fastsatte mål, nemlig opretholdelsen eller genoprettelsen af en gunstig bevaringsstatus for de pågældende levesteder inden for dens område. I direktivet forstås ved en »lokalitet« et bestemt geografisk område, hvis areal er klart afgrænset [9].

9. Proceduren for udpegningen af SBVO er fastlagt i levestedsdirektivets artikel 4. Den består af tre etaper.

4 — Første, tredje, fjerde, femte og sjette betragtning.
5 — Sjette betragtning.
6 — Sjette og syvende betragtning.
7 — Vedrører ikke den danske version.
8 — EFT L 103, s. 1, herefter »fugledirektivet«.
9 — Levestedsdirektivets artikel 1, litra j).

10. Den *første etape* er beskrevet i artikel 4, stk. 1.

11. Artikel 4, stk. 1, første afsnit, fastsætter, at gennemførelsen af den første etape hører under medlemsstaternes beføjelser. Gennemførelsen består af *oprettelse,* på grundlag af kriterierne i bilag III (etape 1) og de relevante videnskabelige oplysninger, af en *liste* over lokaliteter, hvor der findes de i bilag I nævnte naturtyper og de i bilag II nævnte naturligt hjemmehørende arter.

12. Bilag III (etape 1) til levestedsdirektivet fastsætter følgende kriterier:

»A. *Kriterier for vurdering af lokaliteten for en given naturtype i bilag I*

a) Den pågældende naturtypes repræsentativitet på lokaliteten.

b) Den del af lokaliteten, der er dækket af den pågældende naturtype i forhold til det samlede areal, der er dækket af denne naturtype på det nationale område.

c) Bevaringsgraden af og retableringsmuligheden for den pågældende naturtypes struktur og funktioner.

d) Global vurdering af lokalitetens værdi for bevaringen af den pågældende naturtype.

B. *Kriterier for vurdering af lokaliteten for en given art i bilag II*

a) Størrelse og tæthed af den bestand af arten, der findes på lokaliteten, i forhold til de bestande, der findes på det nationale område.

b) Bevaringsgraden af og retableringsmuligheden for de levestedselementer, der er vigtige for den pågældende art.

c) Isolationsgrad af den bestand, der findes på lokaliteten, i forhold til artens naturlige udbredelsesområde.

d) Samlet vurdering af lokalitetens værdi for bevaringen af den pågældende art.«

13. Disse kriterier danner grundlag for medlemsstaternes klassificering af de lokaliteter, som de foreslår opført på den nationale liste som lokaliteter, der kan udpeges som lokaliteter af fællesskabsbetydning, efter deres relative værdi for bevaringen af de enkelte naturtyper i bilag I eller de enkelte arter i bilag II [10]. Listen viser de lokaliteter, hvor de prioriterede naturtyper og prioriterede arter findes, som medlemsstaterne har udvalgt ud fra kriterierne i punkt A og B i bilag III (etape 1) [11]. Ved »prioriterede« forstås arter og naturtyper, der er i fare for at forsvinde, og for hvis bevaring Fællesskabet har et særligt ansvar [12].

14. Levestedsdirektivets artikel 4, stk. 1, første afsnit, fastsætter vedrørende dyrearter, der lever inden for store områder, at disse lokaliteter skal svare til »steder inden for disse arters naturlige udbredelsesområde, som frembyder de fysiske eller biologiske elementer, der er væsentlige for deres liv og reproduktion«. Ligeledes for »akvatiske arter, som lever inden for store områder, foreslås disse lokaliteter kun, hvis det er muligt klart at udpege et område, som frembyder de fysiske og biologiske elementer, der er afgørende for arternes liv og reproduktion«.

10 — Bilag III (etape 1), punkt C.

11 — Punkt D.

12 — Levestedsdirektivets artikel 1, litra d) og h).

15. Ifølge artikel 4, stk. 1, andet afsnit, skal listen sendes til Kommissionen inden tre år fra direktivets meddelelse sammen med oplysninger om de enkelte lokaliteter. Disse oplysninger skal omfatte et kort over lokaliteten, dens navn, beliggenhed og udstrækning samt de resultater, der er fremkommet ved anvendelsen af de særlige kriterier i bilag III (etape 1), og indgives på en formular [13] udarbejdet efter proceduren i levestedsdirektivets artikel 21 [14]. Formularen blev fastlagt af Kommissionen i beslutning 97/266/EF af 18. december 1996 [15], og beslutningen blev meddelt Irland, Forbundsrepublikken Tyskland og Den Franske Republik den 19. december 1996.

16. *Etape 2* er angivet i levestedsdirektivets artikel 4, stk. 2 og 3.

17. Proceduren i denne etape består af to faser. Den første fase skal gøre det muligt for Kommissionen »på grundlag af kriterierne i bilag III (etape 2) [...] [at opstille] i forståelse med hver af medlemsstaterne og på grundlag af medlemsstaternes lister *et*

13 — Herefter »formularen«.

14 — Denne procedure fastsætter, at Kommissionen anvender de forholdsregler, der er fastlagt i levestedsdirektivet, efter samråd med et ad hoc udvalg bestående af repræsentanter for medlemsstaterne og med Kommissionens repræsentant som formand (levestedsdirektivets artikel 20).

15 — Kommissionens beslutning af 18.12.1996 om en formular for oplysninger vedrørende foreslåede Natura 2000-lokaliteter (EFT 1997 L 107, s. 1, og især s. 20).

udkast til en liste over lokaliteter af fællesskabsbetydning, hvoraf det fremgår, på hvilke lokaliteter der findes en eller flere prioriterede naturtyper, eller hvor der lever en eller flere prioriterede arter« [16].

18. Ved slutningen af denne første fase *vedtages »den liste over lokaliteter,* der er udvalgt som lokaliteter af *fællesskabsbetydning* [17], og som viser lokaliteter med en eller flere prioriterede naturtyper eller en eller flere prioriterede arter [...] *af Kommissionen*« [18] efter fremgangsmåden i levestedsdirektivets artikel 21.

19. Bilag III til levestedsdirektivet fastsætter ligeledes de kriterier, som medlemsstaterne og Kommissionen skal tage i betragtning ved udvælgelsen af LAF i anden etape [19].

20. *Tredje etape* er beskrevet i artikel 4, stk. 4. Den markerer slutningen af proceduren for SBVO-udpegningen og hører udelukkende under medlemsstaternes beføjelser. Artikel 4, stk. 4, fastsætter, at når en lokalitet er udvalgt som en LAF og er opført på den liste, der vedtages af Kommissionen ved slutningen af anden etape, »udpeger den pågældende medlemsstat denne lokalitet som *særligt bevaringsområde* [...]« [20].

21. Ifølge artikel 6 skal medlemsstaterne iværksætte de nødvendige foranstaltninger til forvaltning og bevaring af SBVO. De foranstaltninger, der træffes i denne henseende, træder i princippet i kraft, når den tredje etape er fuldført. Levestedsdirektivet fastsætter dog, at der ved slutningen af anden etape skal træffes foranstaltninger til at undgå forringelse af LAF [21] [22].

22. Eftersom levestedsdirektivet blev meddelt den 9. juni 1992, udløb den periode, inden for hvilken medlemsstaterne skulle tilstille Kommissionen listen over foreslåede lokaliteter og oplysningerne om disse lokaliteter, den 10. juni 1995 [23].

16 — Artikel 4, stk 2, første afsnit, min fremhævelse.

17 — Herefter 'LAF'.

18 — Artikel 4, stk. 2, tredje afsnit, min fremhævelse.

19 — Blandt disse kriterier er, »lokalitetens geografiske placering i forhold til migrationsvejene for arter i bilag II samt til dens eventuelle tilhørsforhold til et sammenhængende økosystem, der er beliggende på begge sider af en eller flere af Fællesskabets indre grænser« [bilag III (etape 2), punkt 2, litra b)], og lokalitetens »økologiske værdi« [(bilag III (etape 2), punkt 2, litra e)].

20 — Artikel 4, stk. 4, min fremhævelse.

21 — For eksempel nævnes det, at planer eller projekter, som kan påvirke en LAF væsentligt, skal vurderes med hensyn til deres virkninger på lokaliteten (levestedsdirektivets artikel 6, stk. 3).

22 — Artikel 4, stk. 5.

23 — Levestedsdirektivets artikel 4, stk. 1, andet afsnit.

II — Proceduren i sagerne C-67/99, C-71/99 og C-220/99

A — *Den administrative procedure*

1. Sag C-67/99

23. Da Kommissionen hverken havde modtaget listen over lokaliteter, hvor der findes de i bilag I nævnte naturtyper og de i bilag II nævnte hjemmehørende arter, eller oplysninger om disse lokaliteter som krævet i levestedsdirektivets artikel 4, stk. 1, andet afsnit, eller andre oplysninger, der gjorde det muligt at konstatere, at Irland havde vedtaget de bestemmelser, der er nødvendige for at efterkomme direktivet, sendte den den 24. april 1996 i overensstemmelse med EF-traktatens artikel 169 (nu artikel 226 EF) en åbningsskrivelse til den irske regering, hvormed denne opfordredes til inden for en frist på to måneder at fremsætte sine bemærkninger til de pågældende klagepunkter.

24. Den 28. april 1997 fremsendte de irske myndigheder en liste over 207 lokaliteter, med et areal på 5 530 km^2, som offentligt var foreslået udpeget, og som indeholdt prioriterede levesteder.

25. Eftersom Irland var gjort bekendt med formularen den 19. december 1996, sendte Kommissionen den 11. juli 1997 en supplerende åbningsskrivelse til den irske regering i overensstemmelse med traktatens artikel 169. Den understregede heri nødvendigheden af, at formularen blev benyttet til fremsendelse af de relevante data, og foreholdt den irske regering, at den hverken havde fremsendt en fuldstændig liste over de i levestedsdirektivets artikel 4, stk. 1, omhandlede lokaliteter eller givet de relevante oplysninger om disse i henhold til nævnte artikel. Desuden opfordrede Kommissionen atter Irland til at fremsætte sine bemærkninger inden for en måned.

26. Den 5. september 1997 meddelte de irske myndigheder Kommissionen, at de agtede at opfylde deres forpligtelser i henhold til levestedsdirektivets artikel 4, stk. 1, og udarbejde den krævede endelige liste efter en tidsplan i tre etaper. De irske myndigheder meddelte, at Kommissionen ved udløbet af den første etape, dvs. før udgangen af 1997, ville modtage listen over lokaliteter, hvor der findes prioriterede naturtyper[24]. Ved slutningen af anden etape ville listen over lokaliteter, hvor der forekommer ikke-prioriterede levesteder og arter, blive tilsendt Kommissionen. Endelig ville listen over vandområder blive tilsendt Kommissionen i løbet af tredje etape.

27. De irske myndigheder meddelte desuden Kommissionen, at afgrænsningerne af lokaliteter med prioriterede naturtyper var under revision på baggrund af resultaterne

24 — Irland meddelte, at der ikke fandtes prioriterede arter på irsk område.

af den nationale høringsprocedure. De anerkendte kravet om at anvende den formelle mekanisme for fremsendelse af oplysningerne om lokaliteterne og accepterede dermed, at den liste, der blev fremsendt den 28. april 1997, ikke kunne betragtes som den endelige liste i forbindelse med første etape.

28. Da Kommissionen anså de trufne foranstaltninger for at være utilstrækkelige, sendte den den 19. december 1997 en begrundet udtalelse til den irske regering, hvori den fremførte sine grunde til at opretholde anklagerne om tilsidesættelse af levestedsdirektivets artikel 4, stk. 1. Den opfordrede følgelig Irland til at træffe de nødvendige foranstaltninger for at efterkomme denne udtalelse inden for en frist på to måneder fra dens meddelelse.

29. Den 23. februar 1998 meddelte de irske myndigheder Kommissionen, at den forsinkede opfyldelse af forpligtelserne i henhold til levestedsdirektivet skyldtes den offentlige høringsprocedure i Irland, men at de ville være i stand til at fremsende en liste i løbet af 1998. Den 6. august 1998 modtog Kommissionen oplysninger vedrørende en delvis, endelig liste over 39 lokaliteter i henhold til levestedsdirektivets artikel 4, stk. 1. Listen svarende til de oplysninger, der hermed var tilsendt Kommissionen, blev modtaget af denne den 30. september 1998. Den 12. oktober 1998 fremsendte de irske myndigheder i overensstemmelse med levestedsdirektivets artikel 4, stk. 1, endnu en delvis, endelig liste over ni lokaliteter. Oplysningerne om disse lokaliteter blev sendt til Kommissionen den 6. oktober 1998.

30. Da det på grundlag af disse oplysninger ikke var muligt for Kommissionen at slutte, at Irland havde bragt det pågældende traktatbrud fuldstændigt til ophør, besluttede den at anlægge nærværende sag.

2. Sag C-71/99

31. Da Kommissionen fra Forbundsrepublikken Tyskland hverken havde modtaget listen over lokaliteter, hvor der findes de i bilag I nævnte naturtyper og de bilag II nævnte hjemmehørende arter, eller oplysninger om disse lokaliteter som krævet i levestedsdirektivets artikel 4, stk. 1, andet afsnit, eller andre oplysninger, der gjorde det muligt at konstatere, at Forbundsrepublikken Tyskland havde vedtaget de bestemmelser, der er nødvendige for at efterkomme direktivet, sendte den den 4. marts 1996 i overensstemmelse med traktatens artikel 169 en åbningsskrivelse til den tyske regering, hvormed denne opfordredes til inden for en frist på to måneder at fremsætte sine bemærkninger til de pågældende klagepunkter.

32. Den 8. august 1996 meddelte de tyske forbundsmyndigheder Kommissionen, at tysk lov giver delstaterne bemyndigelse til at udvælge SBVO. Da delstaterne havde meddelt, at de først ville udpege disse

områder, når direktivet var gennemført i den nationale lovgivning, erklærede de tyske forbundsmyndigheder, at de ikke var i stand til at fremsende den fuldstændige liste over nationale lokaliteter, der kan udpeges som SBVO.

33. I skrivelser af 30. september 1996, 24. januar 1997, 28. januar 1997 og 11. juni 1997 tilsendte de tyske forbundsmyndigheder Kommissionen tre lister over SBVO i delstaten Bayern og oplyste om en lokalitet beliggende i delstaten Sachsen-Anhalt.

34. Eftersom Forbundsrepublikken Tyskland var gjort bekendt med formularen den 19. december 1996, sendte Kommissionen den 3. juli 1997 en supplerende åbningsskrivelse til den tyske regering i overensstemmelse med traktatens artikel 169. Den understregede heri nødvendigheden af, at formularen blev benyttet til fremsendelse af de relevante data, og foreholdt den tyske regering, at den hverken havde fremsendt en fuldstændig liste over de i levestedsdirektivets artikel 4, stk. 1, omhandlede lokaliteter eller givet de relevante oplysninger om disse i henhold til nævnte artikel. Desuden opfordrede Kommissionen atter Forbundsrepublikken Tyskland til at fremsætte sine bemærkninger inden for en måned.

35. Den 21. oktober 1997 fremsendte de tyske forbundsmyndigheder endnu en liste over lokaliteter, beliggende i delstaten Schleswig-Holstein, der var udpeget som SBVO i henhold til levestedsdirektivets artikel 4, stk. 1. I øvrigt fremhævede de i en separat skrivelse de særlige forhold i tysk lov, som giver delstaterne beføjelse til at udpege SBVO, og henviste til delstaternes politik på området. De gjorde i samme forbindelse opmærksom på, at gennemførelseslovgivningen endnu ikke var vedtaget, hvorfor delstaterne ikke agtede at fremsende den fuldstændige liste over lokaliteter i henhold til levestedsdirektivets artikel 4, stk. 1, til de tyske forbundsmyndigheder.

36. Da Kommissionen anså de trufne foranstaltninger for at være utilstrækkelige, sendte den den 19. december 1997 en begrundet udtalelse til den tyske regering, hvori den fremførte sine grunde til at opretholde anklagerne om tilsidesættelse af levestedsdirektivets artikel 4, stk. 1. Kommissionen opfordrede Forbundsrepublikken Tyskland til at træffe de nødvendige foranstaltninger for at efterkomme udtalelsen inden for en frist på to måneder fra dens meddelelse.

37. I løbet af 1998 fremsendte de tyske forbundsmyndigheder en række skrivelser til Kommissionen med 11 lister over lokaliteter omhandlet i levestedsdirektivets artikel 4, stk. 1, beliggende i delstaterne Hessen, Thüringen, Bayern, Sachsen-Anhalt, Saarland, Hamburg, Rheinland-Pfalz, Bremen, Niedersachsen og Berlin. De fremsendte desuden optegnelser om disse lokaliteter samt en tidsplan over foranstaltninger planlagt i hver enkelt delstat med

henblik på at opfylde kravene i levestedsdirektivets artikel 4, stk. 1.

38. Da det på grundlag af disse oplysninger ikke var muligt for Kommissionen at slutte, at Forbundsrepublikken Tyskland havde bragt det pågældende traktatbrud fuldstændigt til ophør, besluttede den at anlægge nærværende sag.

3. Sag C-220/99

39. Da Kommissionen fra de franske myndigheder hverken havde modtaget listen over lokaliteter, hvor der findes de i bilag I nævnte naturtyper og de i bilag II nævnte hjemmehørende arter, eller oplysninger om disse lokaliteter som krævet i levestedsdirektivets artikel 4, stk. 1, andet afsnit, eller andre oplysninger, der gjorde det muligt at konstatere, at Den Franske Republik havde vedtaget de bestemmelser, der er nødvendige for at efterkomme direktivet, sendte den den 27. marts 1996 i overensstemmelse med traktatens artikel 169 en åbningsskrivelse til den franske regering, hvormed denne opfordredes til inden for en frist på to måneder at fremsætte sine bemærkninger til de pågældende klagepunkter.

40. Den 6. juni 1996 fremsendte de franske myndigheder en kopi af et brev, dateret den 26. april 1996, til Kommissionen, hvori den franske miljøminister anmodede de regionale præfekter om at iværksætte »de i gennemførelsesdekretet omhandlede samråd [...] om 1 300 vigtige lokaliteter, der af Muséum national d'histoire naturelle (det nationale naturhistoriske museum) beskrives som værende 'bemærkelsesværdige' eller 'særligt interessante' i forbindelse med oprettelsen af Natura 2000-nettet«.

41. Eftersom Den Franske Republik var gjort bekendt med formularen den 19. december 1996, sendte Kommissionen den 3. juli 1997 en supplerende åbningsskrivelse til den franske regering i overensstemmelse med traktatens artikel 169, hvori den foreholdt den, at den havde undladt at fremsende den fuldstændige liste over lokaliteter som omhandlet i levestedsdirektivets artikel 4, stk. 1, første afsnit, samt oplysningerne om hver enkelt lokalitet på formularen omhandlet i direktivets artikel 4, stk. 1, andet afsnit. Kommissionen opfordrede den franske regering til at fremsætte sine bemærkninger til disse klagepunkter inden for en måned fra modtagelsen af åbningsskrivelsen. Denne frist udløb den 15. september 1997, efter at Kommissionen havde accepteret en anmodning fra Den Franske Republik om forlængelse af fristen.

42. Den 21. oktober 1997 fremsendte de franske myndigheder den første liste over 74 lokaliteter. Til kun 25 af disse lokaliteter blev der fremlagt delvise oplysninger[25]. Med hensyn til de øvrige 49 lokaliteter angav den franske regering navnene på disse, men uden at nævne hverken de

25 — Disse oplysninger omhandlede forekomsten af de levesteder og arter, med hensyn til hvilke lokaliteterne var foreslået, samt en foreløbig angivelse af deres arealer.

naturtyper eller hjemmehørende arter, der fandtes på lokaliteterne, eller lokaliteternes udstrækning.

43. Da Kommissionen anså de trufne foranstaltninger for at være utilstrækkelige, sendte den den 6. november 1997 en begrundet udtalelse til den franske regering, hvori den fremførte sine grunde til at opretholde anklagerne om tilsidesættelse af levestedsdirektivets artikel 4, stk. 1, første og andet afsnit. Den foreholdt Den Franske Republik, at den havde undladt at fremsende en fuldstændig liste over lokaliteter med de i bilag I nævnte naturtyper og de i bilag II nævnte hjemmehørende arter samt oplysningerne om disse lokaliteter, og opfordrede Den Franske Republik til at træffe de nødvendige foranstaltninger for at efterkomme udtalelsen inden for en frist på to måneder fra dens meddelelse.

44. I skrivelser af 9. december 1997, 22. og 26. januar 1998, 12. februar 1998, 17. november 1998, 21. og 28. januar 1999 og 18. februar 1999 fremsendte de franske myndigheder en liste til Kommissionen over 672 lokaliteter med de i bilag I og II nævnte naturtyper og arter, som dækkede et areal på 1 453 000 hektar, samt 381 formularer vedrørende nogle af disse lokaliteter.

45. De franske myndigheder gjorde i deres skrivelse af 12. februar 1998 opmærksom på, at de siden 1995 havde rådet over en fortegnelse over lokaliteter, der kunne opfylde målene i levestedsdirektivet, men at de på grund af den usikkerhed og uro, som direktivets gennemførelse havde vakt hos den franske befolkning, havde valgt at tilbageholde denne fortegnelse. De franske myndigheder understregede, at de havde besluttet at spørge befolkningen til råds for bedre at kunne opfylde dens forventninger, og gjorde desuden opmærksom på, at de franske valg til den lovgivende forsamling havde medført ændringer i den franske regering og således skabt yderligere forsinkelser.

46. De franske myndigheder meddelte i øvrigt i deres skrivelse af 17. november 1998, at en liste over militære områder, der kunne indgå i Natura 2000-nettet, ville blive fremsendt særskilt.

47. Da det på grundlag af disse oplysninger ikke var muligt for Kommissionen at slutte, at Den Franske Republik havde bragt det pågældende traktatbrud fuldstændigt til ophør, besluttede den at anlægge nærværende sag.

B — *Parternes påstande*

1. Sag C-67/99

48. Kommissionens stævning blev registreret på Domstolens Justitskontor den 25. februar 1999.

49. Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

— Det fastslås, at Irland har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til Rådets direktiv 92/43, idet det ikke har tilstillet Kommissionen den fuldstændige liste over lokaliteter, der er omhandlet i direktivets artikel 4, stk. 1, første afsnit, samt oplysninger om hver lokalitet, som omhandlet i direktivets artikel 4, stk. 1, andet afsnit.

— Irland tilpligtes at betale sagens omkostninger.

50. Irland har nedlagt følgende påstande:

principalt:

— Sagen afvises.

— Sagsøgeren tilpligtes at betale sagens omkostninger.

subsidiært:

— Det fastslås, at Irland har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til Rådets direktiv 92/43, idet det ikke forud for eller den 19. februar 1998 har tilstillet Kommissionen en liste over lokaliteter, der er omhandlet i nævnte direktivs artikel 4, stk. 1, første afsnit, eller oplysninger om hver lokalitet, som omhandlet i nævnte direktivs artikel 4, stk. 1, andet afsnit.

— I øvrigt afvises sagen.

— Hver part bærer sine egne omkostninger.

2. Sag C-71/99

51. Kommissionens stævning blev registreret på Domstolens Justitskontor den 1. marts 1999.

52. Kommissionen har nedlagt følgende påstande;

— Det fastslås, at Forbundsrepublikken Tyskland har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til direktiv 92/43, idet den ikke har tilstillet Kommissionen den fuldstændige liste over lokaliteter, der er omhandlet i direktivets artikel 4, stk. 1, første afsnit, samt oplysninger om lokaliteterne, som omhandlet i nævnte direktivs artikel 4, stk. 1, andet afsnit.

— Forbundsrepublikken Tyskland tilpligtes at betale sagens omkostninger.

53. Forbundsrepublikken Tyskland har nedlagt følgende påstande:

— Sagen afvises.

— Sagsøgeren tilpligtes at betale sagens omkostninger.

3. Sag C-220/99

54. Kommissionens stævning blev registreret på Domstolens Justitskontor den 9. juni 1999.

55. Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

— Det fastslås, at Den Franske Republik har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til direktiv 92/43, idet den ikke har tilstillet Kommissionen den fuldstændige liste over lokaliteter, der er omhandlet i direktivets artikel 4, stk. 1, første afsnit, samt oplysninger om lokaliteterne, som omhandlet i nævnte direktivs artikel 4, stk. 1, andet afsnit.

— Den Franske Republik tilpligtes at betale sagens omkostninger.

56. Den Franske Republik har nedlagt følgende påstande:

— Kommissionens klagepunkt om, at den franske liste er utilstrækkelig, afvises, subsidiært frifindes sagsøgte, og kun

klagepunktet vedrørende forsinkelsen af Den Franske Republiks endelige angivelse af lokaliteter omhandlet i levestedsdirektivets artikel 4, stk. 1, første afsnit, opretholdes.

— Det fastslås, at det var absolut umuligt for Den Franske Republik inden for fristen i den begrundede udtalelse og på de af Kommissionen fastsatte betingelser at opfylde sine forpligtelser til at fremsende oplysninger om de foreslåede lokaliteter, som omhandlet i levestedsdirektivets artikel 4, stk. 1, andet afsnit.

— Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.

III — Kommissionens anbringender og parternes argumenter

57. Kommissionen har fremført to anbringender over for den irske, den tyske og den franske regering. I det første anbringende foreholdes de, at de har undladt at forelægge en fuldstændig liste over lokaliteter med de i bilag I nævnte naturtyper og en fuldstændig liste over lokaliteter med de i bilag II nævnte hjemmehørende arter, som omhandlet i levestedsdirektivets artikel 4, stk. 1, første afsnit. I det andet anbringende gør Kommissionen gældende, at de pågældende regeringer har undladt at fremsende oplysninger vedrørende disse lister som fastsat i det pågældende direktivs artikel 4, stk. 1, andet afsnit.

58. Inden den nærmere angivelse af, hvordan de sagsøgte regeringer hver især har undladt på korrekt vis at gennemføre bestemmelserne i levestedsdirektivets artikel 4, stk. 1, (B), fremlægger Kommissionen de enslydende argumenter, der understøtter disse to anbringender (A).

A — *Kommissionens enslydende argumenter i sagerne C-67/99, C-71/99 og C-220/99*

1. Første anbringende

59. Efter Kommissionens opfattelse har medlemsstaterne begrænsede skønsbeføjelser i forbindelse med udfærdigelsen af den liste over lokaliteter, som skal forelægges

Kommissionen ved slutningen af første etape, og dette råderum er underlagt følgende tre betingelser:

— Kun kriterier af videnskabelig art må ligge til grund for udvælgelsen af de lokaliteter, der foreslås.

— De lokaliteter, der foreslås, skal sikre en homogen og repræsentativ geografisk dækning for hele det nationale område i hver enkelt medlemsstat for at garantere sammenhæng og ligevægt i det net, der derved skabes.

— Listen skal være fuldstændig, hvilket vil sige, at hver medlemsstat skal foreslå så mange lokaliteter, at alle naturtyper i bilag I samt alle levesteder for arter i bilag II, som forekommer på dens område, er tilstrækkeligt repræsenteret.

60. Kommissionen gør opmærksom på, at dens udlægning af levestedsdirektivets artikel 4, stk. 1, og direktivets bilag III er i overensstemmelse med såvel direktivets ånd som bogstav.

61. Ifølge Kommissionen forudsætter oprettelsen af et sammenhængende europæisk økologisk net, hvilket er levestedsdirektivets hovedformål, at medlemsstaterne udarbejder en udtømmende fortegnelse over de lokaliteter på deres område, hvor der forekommer naturtyper og levesteder for arter nævnt i bilag I og II.

62. Kommissionen påpeger ligeledes, at der er stor forskel på den procedure for udpegningen af SBVO, som er fastlagt i levestedsdirektivet, og den procedure, der i henhold til fugledirektivet anvendes ved udpegning af særligt beskyttede områder. Udpegningsproceduren i fugledirektivet er enkel og involverer kun medlemsstaterne, ikke Kommissionen. Fugledirektivets artikel 4, stk. 1, fastsætter, at medlemsstaterne skal udlægge »som særligt beskyttede områder navnlig sådanne områder, som med hensyn til antal og udstrækning er bedst egnede til beskyttelse« af de pågældende arter. I henhold til levestedsdirektivet foregår proceduren for SBVO-udpegningen derimod i tre etaper. I første etape, som denne sag vedrører, drejer det sig i henhold til bestemmelserne i artikel 4, stk. 1, første afsnit, sammenholdt med bilag III (etape 1) ikke kun om de »bedst egnede« lokaliteter, men generelt om alle lokaliteter med de i bilag I nævnte naturtyper og de i bilag II nævnte hjemmehørende arter. Ifølge disse bestemmelser skal antallet af lokaliteter desuden være betydeligt, og lokaliteterne skal være repræsentative. Kommissionen slutter ud fra dette, at forpligtelsen til at foreslå en fuldstændig liste indebærer, at medlemsstaterne ved oprettelsen af denne liste som grundlag skal anvende de videnskabelige kriterier, der er opstillet i bilag III (etape 1), uden dog at begrænse sig til kun

at foreslå lokaliteter, der efter deres mening bør udpeges som SBVO. Med andre ord skal listen over foreslåede lokaliteter være så udtømmende, at det bliver muligt at opfylde levestedsdirektivets målsætninger i de senere etaper af proceduren for SBVO-udpegningen. I første etape er medlemsstaterne derfor forpligtet til at tage højde for kvantitative og kvalitative kriterier.

B — *Kommissionens specifikke argumenter i sagerne C-67/99, C-71/99 og C-220/99 samt parternes argumenter*

1. Sag C-67/99

Første anbringende

2. Andet anbringende

64. Kommissionen gør opmærksom på, at den liste, der blev foreslået af Irland den 28. april 1997, tydeligvis ikke opfylder bestemmelserne i levestedsdirektivets artikel 4, stk. 1, første afsnit, og at den derfor må betragtes som ufuldstændig. I øvrigt har den irske regering erkendt dette, idet den selv har bemærket, at listen hverken var udtømmende eller endelig. Desuden angiver Kommissionen, med henvisning til en række videnskabelige kilder, en række naturtyper og arter omfattet af levestedsdirektivet, som findes i Irland, men ikke er udpeget af de irske myndigheder. Kommissionen nævner adskillige eksempler herpå.

63. Hvad angår fremsendelsen af oplysninger om lokaliteterne, vurderer Kommissionen, at denne forpligtelse er klar og præcis. Ifølge levestedsdirektivets faktiske ordlyd skulle denne forpligtelse have været opfyldt inden den 9. juni 1995. Til antagelsen om, at nogle medlemsstater ønskede at afvente formularens vedtagelse, gør Kommissionen opmærksom på, at medlemsstaterne fik meddelelse om denne den 19. december 1996. Da medlemsstaterne skulle have listen over de foreslåede lokaliteter samt de relevante oplysninger forelagt senest den 10. juni 1995, havde de således hurtigt kunnet indføje disse oplysninger i formularen og sende den til Kommissionen.

65. Irland hævder principalt, at sagen bør afvises i det hele. Ifølge Irland opfylder den begrundede udtalelse ikke kravene i Domstolens retspraksis. Den indeholder ikke en sammenhængende og detaljeret fremstilling af de forhold, der indgav Kommissionen den overbevisning, at den pågældende stat

havde tilsidesat sine forpligtelser i henhold til traktaten.

66. Endvidere henviser den begrundede udtalelse ikke til de samme forhold og de samme klagepunkter, som er angivet i stævningen. Irland gør i denne forbindelse gældende, at den begrundede udtalelse kun omhandler landets forsinkelse med hensyn til at efterkomme bestemmelserne i levestedsdirektivets artikel 4, stk. 1, men ikke angiver de specifikke klagepunkter i stævningen, hvorefter Irland har tilsidesat de grundlæggende krav i denne bestemmelse.

67. Subsidiært indrømmer Irland, at landet ved udløbet af fristen angivet i den begrundede udtalelse hverken havde tilstillet Kommissionen den fuldstændige liste over lokaliteter omhandlet i levestedsdirektivets artikel 4, stk. 1, første afsnit, eller de dertil hørende oplysninger. Irland gør gældende, at denne forsinkelse skyldes interne vanskeligheder, idet man fandt det nødvendigt at indlede en bred offentlig høringsproces for at sikre sig befolkningens tilslutning til de ambitiøse målsætninger i dette direktiv.

Andet anbringende

68. Kommissionen fastslår, at de irske myndigheder ved udløbet af fristen angivet i den begrundede udtalelse ikke havde fremsendt fuldstændige oplysninger om de lokaliteter, de har opført på den tilsendte liste. Den bemærker desuden, at Irland indtil i dag endnu ikke har opfyldt denne forpligtelse.

69. Irland fastholder, at Kommissionens søgsmål bør afvises af ovennævnte grunde. Subsidiært erkender Irland, at ikke alle oplysninger om lokaliteterne er blevet fremsendt. Dog gør Irland opmærksom på, at den ordning, der er indført ved den nationale lovgivning, sikrer en vis beskyttelse på irsk område af arterne og naturtyperne omhandlet i levestedsdirektivet. Desuden oplyser Irland, at det gør alt for at opfylde sine forpligtelser.

2. Sag C-71/99

Første anbringende

70. Kommissionen konstaterer, at Forbundsrepublikken Tyskland ved udløbet af fristen angivet i den begrundede udtalelse ikke havde fremsendt en fuldstændig liste over lokaliteter, der opfyldte betingelserne i levestedsdirektivet. Kommissionen har fremsat tre argumenter til støtte for dette anbringende.

71. For det første fastslår Kommissionen, at de tyske myndigheder indirekte har erkendt dette, da de i deres skrivelse af 15. april 1998 anførte, at de agtede »senere at udpege andre lokaliteter ud over dem, der er udpeget til dato, for at fuldstændiggøre systemet af bevaringsværdige områder i forbindelse med Natura 2000«.

72. Kommissionen bemærker videre, at dette til fulde kan påvises ved en sammenligning mellem de af de tyske forbundsmyndigheder udpegede lokaliteter og de videnskabelige data, der stammer fra de samme myndigheder. Kommissionen henviser således til oplysninger i håndbogen redigeret af Bundesamt für Naturschutz [26] (Forbundsnaturfredningskontoret): *Det europæiske system af bevaringsområder Natura 2000 — BfN-håndbog om gennemførelsen af direktivet om fauna- og floralevesteder og direktivet om beskyttelse af vilde fugle*, (Bonn-Bad Godesberg 1998) [27]. Der er tale om et centralt forvaltnings- og forskningsorgan på forbundsplan, som hører under forbundsmiljøministeriet og har beføjelser inden for naturfrednings- og landskabsplanlægningsområdet, og det har i håndbogen angivet alle naturtyperne i levestedsdirektivets bilag I og alle de vilde arter i bilag II, som forekommer i Tyskland. Det fremgår, at de tyske forbundsmyndigheder på listen fremsendt til Kommissionen ikke har medtaget en række naturtyper, som findes i Tyskland.

73. Kommissionen peger yderligere på, at de lokaliteter, der er foreslået for visse naturtyper, ikke opfylder kravene i levestedsdirektivet. Dette skyldes, at der for en vigtig naturtype er foreslået et meget lille antal lokaliteter, eller at der for vigtige dele af det nationale område, især for de biogeografiske områder omhandlet i levestedsdirektivets artikel 1, litra c), nr. iii), ikke er foreslået nogen lokaliteter. Kommissionen nævner de naturtyper i bilag I og arter i bilag II, for hvilke der ikke er foreslået nogen lokalitet i det kontinentale eller atlantiske biogeografiske område. Ifølge Kommissionen findes der således i Tyskland 81 naturtyper nævnt i bilag I i det kontinentale område, men kun 28 naturtyper er foreslået af de tyske forbundsmyndigheder i de lokalitetslister, der er tilsendt Kommissionen. Og i det samme biogeografiske område er kun 56 ud af 85 levesteder for vilde arter nævnt i bilag II blevet foreslået på de lister, Kommissionen har modtaget. Det samme gør sig gældende for så vidt angår det atlantiske område.

74. Endelig anfører Kommissionen, at Forbundsrepublikken Tyskland har foreslået for få lokaliteter i henhold til kriterierne i bilag III og levestedsdirektivets formål, dvs. bevaring af levesteder.

75. Forbundsrepublikken Tyskland gør opmærksom på, at en opfyldelse af forpligtelsen til at fremsende listen over relevante nationale lokaliteter i henhold til levestedsdirektivets artikel 4, stk. 1, første afsnit, krævede, at man havde modtaget den af

26 — Herefter »BfN«.

27 — Herefter »håndbogen«.

Kommissionen udarbejdede standardformular. Da denne først blev meddelt den 19. december 1996, var det ikke muligt for Forbundsrepublikken Tyskland at opfylde sine forpligtelser i henhold til det nævnte direktiv inden for den af Kommissionen fastsatte frist.

Ifølge den tyske regering kræver opfyldelsen af ovennævnte forpligtelse et stort og vanskeligt forarbejde. Den bemærker i denne forbindelse, at der er mange og komplekse videnskabelige kriterier, der skal tages i betragtning ved udvælgelsen af de relevante lokaliteter. Den understreger ligeledes, at formularen er det første dokument, hvori de oplysninger, som gør det muligt at udvælge de relevante lokaliteter, defineres. Derfor var den nødt til at have formularen, før den iværksatte de forberedende aktiviteter. Den tyske regering gør derfor gældende, at fristen for overholdelsen af denne forpligtelse tidligst kunne begynde fra den dato, hvor formularen blev meddelt. Den konstaterer, at Kommissionen besluttede at anlægge sag, selv om den pågældende periode på dette tidspunkt endnu ikke var udløbet.

76. Forbundsrepublikken Tyskland fastholder endvidere, at medlemsstaterne har vide skønsbeføjelser under udvælgelsen af lokaliteter, der kan opføres på listen til Kommissionen. De har således ret til kun at opføre de lokaliteter, som de vurderer er egnede og nødvendige for oprettelsen af et sammenhængende europæisk net på grundlag af de tekniske kriterier og under hensyntagen til levestedsdirektivets målsætninger. Forbundsrepublikken Tyskland mener, at det nationale plan er det bedst egnede plan til at foretage en hensigtsmæssig udvælgelse af lokaliteter med naturtyperne i bilag I og levestederne for arter i bilag II. Medlemsstaterne har bedre kendskab til de lokaliteter, der findes på deres område. Forbundsrepublikken Tyskland er derfor af den opfattelse, at det ikke er nødvendigt at oplyse om alle lokaliteter, som opfylder direktivets krav.

77. Endelig sætter Forbundsrepublikken Tyskland spørgsmålstegn ved de videnskabelige kilder, som Kommissionen anvender som grundlag for at påvise, at den fremsendte liste var ufuldstændig. Efter Forbundsrepublikken Tysklands opfattelse udgør håndbogen på ingen måde den tyske referenceliste.

Andet anbringende

78. Ifølge Kommissionen har Forbundsrepublikken Tyskland ikke inden udløbet af fristen angivet i den begrundede udtalelse fremsendt oplysninger vedrørende lokaliteterne opført på listen.

79. I denne forbindelse nævner Kommissionen de lokalitetslister, som den modtog fra de forskellige delstater, og som enten ikke indeholdt de ønskede oplysninger eller ikke var samlet på den rigtige formular.

80. Forbundsrepublikken Tyskland fremsætter ingen bemærkninger til dette punkt.

3. Sag C-220/99

Første anbringende

81. Kommissionen fastslår, at Den Franske Republik ved udløbet af fristen angivet i den begrundede udtalelse kun havde fremsendt en liste med 535 lokaliteter, og at denne liste indeholdt 672 lokaliteter den 15. marts 1999, hvor Kommissionen afsluttede sin undersøgelse. Dette tal fremkommer ved en sammenlægning af antallet af lokaliteter på de lister, der blev fremsendt af Den Franske Republik med de ovennævnte skrivelser. Lokaliteterne dækker et samlet landområde på ca. 14 530 km^2, hvilket svarer til ca. 2,5% af det nationale område.

82. Kommissionen har endvidere fremsat tre grundlæggende sæt argumenter til støtte for det første anbringende.

83. For det første påpeger den, at listen var ufuldstændig, hvilket Den Franske Republik selv har erkendt. De franske myndigheder anførte nemlig, at den fremsendte lokalitetsliste ikke omfattede militære områder, og at listen over militære områder, som kunne indgå i Natura 2000-nettet, ville blive sendt separat.

84. Kommissionen bemærker endvidere, at en sammenligning mellem de eksisterende videnskabelige data vedrørende naturtyperne i levestedsdirektivets bilag I og de vilde arter i bilag II, som forekommer i Frankrig, og de lister, som de franske myndigheder har tilsendt Kommissionen, viser, at adskillige naturtyper nævnt i bilag I og arter nævnt i bilag II ikke er blevet foreslået. Levestedsdirektivets artikel 4, stk. 1, første afsnit, pålægger udtrykkeligt medlemsstaterne at foreslå lokaliteter for alle de naturtyper og vilde arter, der er nævnt i bilag I og II. En tilsidesættelse af denne forpligtelse må automatisk lede til den konklusion, at Den Franske Republik, således som anklagen lyder, har begået traktatbrud.

85. Kommissionen påpeger, at antallet af foreslåede lokaliteter under alle omstændigheder er utilstrækkeligt i forhold til det antal lokaliteter på fransk område, som er egnede til den nationale liste. Hvad dette angår, bemærker Kommissionen, at den nationale videnskabelige fortegnelse [28], som Muséum national d'histoire naturelle [29] færdiggjorde i 1996 i den franske regerings regi, især gjorde det muligt at foretage en prioriteret klassificering af de 1 695 »naturområder af økologisk interesse med hensyn til fauna og flora«, som var anført i tidligere arbejder udført i de

28 — Herefter »fortegnelsen«.
29 — Herefter »museet«.

franske myndigheders regi. Tilsyneladende er denne prioriterede klassificering udført på grundlag af kriterierne i levestedsdirektivets bilag III, hvilket fremgår af det tekniske dokument, museet havde udarbejdet som en vejledning til arbejdet. Kommissionen tilføjer, at den formelt har anmodet om at blive underrettet om denne fortegnelse, men at Den Franske Republik ikke har efterkommet anmodningen.

86. Kommissionen gør opmærksom på, at den franske regering besluttede at udelade 319 lokaliteter og kun bibeholde 1 316 »bemærkelsesværdige« eller særligt »interessante« lokaliteter, der udgør omkring 13% af det nationale område. Den erkender, at Den Franske Republik har visse skønsbeføjelser i forbindelse med udvælgelsen af lokaliteter i den pågældende fase, og især at den har ret til at fjerne de lokaliteter fra listen, som ikke er relevante på grundlag af de videnskabelige kriterier, den har til rådighed. Imidlertid vurderer Kommissionen, at den nationale lokalitetsliste, som blev fremsendt af den franske regering, burde have været så omfattende som muligt og have medtaget alle lokaliteter med naturtyper og arter i bilag I og II på Den Franske Republiks område, som er repræsentative og relevante. Kommissionen er ikke overbevist om, at de 319 lokaliteter, der blev udelukket fra den fremsendte nationale liste, hverken er repræsentative eller relevante. Den understreger i denne forbindelse, at den franske regering ikke har fremsendt de videnskabelige kriterier, der er anvendt som grundlag for udelukkelsen af disse lokaliteter.

87. Det er Kommissionens opfattelse, at selv om udelukkelsen af disse lokaliteter skulle være berettiget, registrerede museet 1 316 lokaliteter med beskrivelsen »bemærkelsesværdige« eller »særligt interessante«. Da den fremsendte liste fra Den Franske Republik imidlertid kun omfatter 672 lokaliteter, er den i så fald tydeligvis ufuldstændig, medmindre Den Franske Republik kan påvise, at de udelukkede lokaliteter ikke giver mulighed for bevaring af de arter og levesteder, der er omfattet af direktivet. Desuden forholder det sig således, at den liste, der er fremsendt af Den Franske Republik, kun repræsenterer 2,5% af dens område, mens de 1 316 lokaliteter, der af museet blev betegnet som »bemærkelsesværdige« eller »særligt interessante«, svarer til 13,6% af det nationale område.

88. Endelig hævder Kommissionen, at de franske myndigheder baserede sig på kriterier, der ikke er nævnt i levestedsdirektivet, da de udvalgte lokaliteter til den liste, der skulle tilsendes Kommissionen i overensstemmelse med direktivets artikel 4, stk. 1, første afsnit. De franske myndigheder angiver således i to cirkulærer, at meddelelsen af lokaliteterne til Kommissionen er betinget af interesserede lokale parters samtykke og af de indhentede udtalelser.

89. Den Franske Republik gør indsigelse mod anklagen om traktatbrud. Dens forsvarsgrunde kan sammenfattes som følger.

90. Den franske regering anfører, at klagepunktet om, at antallet af lokaliteter meddelt ved slutningen af første etape af SBVO-udpegningen er utilstrækkeligt, bør afvises, for så vidt som Kommissionen ikke gjorde dette klagepunkt gældende i den begrundede udtalelse af 6. november 1997.

91. Den Franske Republik gør opmærksom på, at en vurdering af, hvorvidt der er tale om traktatbrud, i henhold til fast retspraksis skal ske ved udløbet af den frist, der er fastsat i den begrundede udtalelse. Den erkender, at den på denne dato ikke havde fremlagt en liste over alle de lokaliteter, som den agtede at opføre på den liste, der skulle tilstilles Kommissionen ved slutningen af første etape, men mener, at Domstolen bør tage i betragtning, at den den 22. juli 1999 fremsendte en liste over 1 029 lokaliteter, som dækker et areal på ca. 5% af det nationale område. Desuden understreger den, at der til trods for den manglende fremsendelse af den fuldstændige franske liste blev afholdt fire biogeografiske seminarer [30]. En tilsidesættelse af forpligtelser fra Den Franske Republiks side kunne derfor ikke have været årsag til en forsinkelse af fællesskabsprojektet vedrørende Natura 2000-nettet.

92. Den Franske Republik bestrider Kommissionens fortolkning af levestedsdirektivets artikel 4, stk. 1. Efter Den Franske Republiks opfattelse er målet i denne første etape af SBVO-udpegningen ikke at udarbejde en udtømmende fortegnelse over de lokaliteter på hver enkelt medlemsstats område, hvor der findes de i bilag I og II nævnte naturtyper og vilde dyr og planter. Det afgørende kriterium ved opstillingen af listen over relevante lokaliteter er af kvalitativ, ikke kvantitativ art. Med andre ord bør den nationale listes relevans ikke bedømmes ud fra antallet af angivne lokaliteter, men ud fra den repræsentative karakter af det nationale forslags naturtyper og levesteder for arter, især set i forhold til, hvor sjældne de er, og til deres udbredelse på det nationale område. Ifølge den franske regering omfattede den sidst fremsendte liste til Kommissionen et forslag om naturtyper og levesteder for arter, som var tilstrækkeligt repræsentativt i forhold til levestedsdirektivets målsætninger. Den franske regering gør desuden opmærksom på, at Domstolen vil skulle afgøre dette spørgsmål i sag C-371/98, First Corporate Shipping [31].

93. Den Franske Republik er desuden af den opfattelse, at Kommissionen ikke kan være dommer over, hvorvidt antallet af lokaliteter opført på den liste, som medlemsstaterne tilsender Kommissionen ved slutningen af første etape af SBVO-udpegningen, er relevant eller tilstrækkeligt. Sådanne vurderinger bør kun foretages i forbindelse med de biogeografiske seminarer.

94. Den Franske Republik erkender, at museet på grundlag af kriterierne i levestedsdirektivet udførte en national harmonisering af de regionale forslag, der var fremsat af de enkelte regionale videnskabelige råd for naturarv. Efter gennemførelsen af en national procedure [32] udvalgte museet 1 695 lokaliteter, hvoraf 1 316 fik betegnelsen »bemærkelsesværdige« eller »særligt interessante«. Den Franske Republik har imidlertid under retsmødet anført, at museets fortegnelse er delvist forældet set i forhold til andre videnskabelige data, som den har til rådighed.

30 — Foreslået af Kommissionen for at kunne evaluere og harmonisere medlemsstaternes forslag med henblik på oprettelsen af et sammenhængende net.

31 — Der er i mellemtiden afsagt dom i sagen den 7.11.2000 (Sml. I, s. 9235).

32 — Det nationale naturfredningsråd deltog i denne procedure.

95. Hvad angår de manglende militære områder i den fremsendte lokalitetsliste, peger den franske regering på, at dens sidste meddelelser omfattede flere militære områder, og at disse forslag vil indgå i en yderligere meddelelse, som foruden de pågældende lokaliteter kommer til at omfatte oplysningerne om disse.

Andet anbringende

96. Kommissionen påpeger, at der i overensstemmelse med levestedsdirektivets artikel 4, stk. 1, er givet passende oplysninger om 379 af de 672 lokaliteter, som Den Franske Republik har givet meddelelse om, mens 293 lokaliteter ikke var ledsaget af disse oplysninger.

97. Den franske regering erkender, at den ikke har fremsendt en formular inden udløbet af fristen angivet i den begrundede udtalelse, men anfører, at det ikke var muligt for den at opfylde denne forpligtelse inden for den fastsatte frist. Den mener, at forsinkelsen fra Kommissionens side med hensyn til formularens udarbejdelse indvirkede på hele den nationale procedure. Den påpeger, at den som følge af Kommissionens forsinkelse med hensyn til udarbejdelsen af formularen udfærdigede sin egen edb-formular og opfordrede de lokale præfekter til at anvende denne til indsamling af oplysninger om de udvalgte lokaliteter. Da Kommissionen meddelte formularen, var de franske myndigheder nødsaget til at overføre og ændre alle data i den nationale fortegnelse for hver enkelt lokalitet for at indarbejde dem i formularen. Man kan ikke bebrejde de franske myndigheder for den ekstra tid, der måtte anvendes til denne omarbejdning — og den yderligere forsinkelse, det medførte — eftersom den i bund og grund skyldtes Kommissionens forsinkede udarbejdelse af formularen. Kommissionen har således ikke ret til at bebrejde medlemsstaterne en forsinkelse, den selv har forårsaget. Ikke desto mindre, bemærker den franske regering, var den administrative procedure blevet indledt inden formularens meddelelse, og denne procedure var nået til stadiet med begrundet udtalelse mindre end et år efter denne meddelelse.

IV — Stillingtagen

A — *Formalitetsindsigelserne rejst af Irland og Den Franske Republik*

1. Sag C-67/99

98. Den administrative fase af proceduren i traktatens artikel 169 har til formål at give den berørte medlemsstat lejlighed til dels at opfylde sine fællesskabsretlige forpligtelser dels at tage til genmæle over for Kommissionens klagepunkter.

99. Åbningsskrivelsen har til formål at afgrænse tvistens genstand og give den medlemsstat, der opfordres til at fremsætte sine bemærkninger, de fornødne oplysninger til, at den kan forberede sit forsvar [33]. Den begrundede udtalelse skal præcisere klagepunkterne i åbningskrivelsen ved at give en sammenhængende og detaljeret fremstilling af de grunde, der har foranlediget Kommissionen til at konkludere, at den pågældende medlemsstat ikke har overholdt de forpligtelser, der påhviler den i henhold til fællesskabsretten [34].

100. Bestemmelsen om, at Kommissionen, for at proceduren i henhold til traktatens artikel 169 er retmæssig, i stævningen skal præcisere klagepunkterne fremsat i den begrundede udtalelse, udelukker ikke, at Kommissionen belyser sagens genstand yderligere med en mere præcis redegørelse end den, der er givet i den begrundede udtalelse. Kommissionen kan dog ikke hermed ændre sagens genstand [35].

101. Jeg er enig med Kommissionen i, at den af Irland rejste formalitetsindsigelse er grundløs og bør forkastes.

102. Sagens genstand, som er angivet af Kommissionen i såvel åbningsskrivelsen af 24. april 1996, den supplerende åbningsskrivelse af 11. juli 1997, den begrundede udtalelse af 19. december 1997 samt stævningen af 25. februar 1999, er klart defineret. Det fremgår af disse dokumenter og især af den begrundede udtalelse, at Kommissionen foreholder Irland, at det har undladt at fremsende en endelig og fuldstændig liste over lokaliteter, der kan udpeges som SBVO, samt de dertil hørende oplysninger i henhold til levestedsdirektivets artikel 4, stk. 1, første og andet afsnit. Kommissionen lægger især vægt på fortolkningen af disse bestemmelser. Efter Kommissionens opfattelse er disse bestemmelser således kun overholdt, hvis medlemsstaterne udfærdiger en udtømmende fortegnelse over lokaliteter på deres område med de naturtyper og levesteder for arter, der meget præcist og udtømmende er angivet i bilag I og II. Medlemsstaten skal desuden dokumentere, at de registrerede lokaliteter opfylder de videnskabelige kriterier i levestedsdirektivets bilag III (etape 1). Kommissionen foreholder ligeledes Irland, at det har undladt at benytte formularen omhandlet i levestedsdirektivets artikel 4, stk. 1, andet afsnit, hvori angives de relevante oplysninger om lokaliteterne på listen. Denne formular fastsætter meget præcist, hvilke oplysninger medlemsstaten skal indsamle vedrørende disse lokaliteter. Kommissionen anfører, hvilket ikke er blevet anfægtet, at formularens hovedlinjer blev fastlagt allerede i maj 1994, og at medlemsstaterne har været bekendt med dem siden denne dato. I øvrigt forstod Irland udmærket de klagepunkter, Kommissionen fremsatte over for landet. Under den administrative fase erkendte Irland faktisk, at de tilstillede lister ikke burde betragtes som fuldstændige og endelige, og indrømmede, at de oplysninger, der var givet om lokaliteterne, skulle suppleres. Derfor har Irland intet gyldigt grundlag for at hævde, at Kommissionens klagepunkter,

33 — Vedrørende disse punkter jf. bl.a. dom af 20.3.1997, sag C-96/95, Kommissionen mod Tyskland, Sml. I, s. 1653, præmis 22 og 23, og dom af 15.2.2001, sag C-230/99, Kommissionen mod Frankrig, Sml. I, s. 1169, præmis 31.

34 — Jf. bl.a. dom af 16.9.1997, sag C-279/94, Kommissionen mod Italien, Sml. I, s. 4743, præmis 14 og 15.

35 — Jf. dom af 6.4.2000, sag C-256/98, Kommissionen mod Frankrig, Sml. I, s. 2487, præmis 30 og 31.

således som de blev angivet i den begrundede udtalelse, var uklare, eller at de kun vedrørte forsinkelser, der var konstateret med hensyn til gennemførelsen af levestedsdirektivets artikel 4, stk. 1.

103. Der er heller ikke noget, der tyder på, at Kommissionen i stævningen ændrede sagens genstand, men snarere at den belyste den begrundede udtalelse ved at fremføre præcise eksempler på manglerne i de af Irland fremsendte lister. Mens Kommissionen således i den begrundede udtalelse gjorde Irland opmærksom på, at den fremsendte liste var ufuldstændig, præciserede den i stævningen, at Irland ikke havde foreslået nogen lokaliteter for visse prioriterede naturtyper, som i vidt omfang forekommer på Irlands område, såsom kystlaguner, faste kalkfattige klitter med *Empetrum nigrum*, faste kalkfattige atlantiske klitter, aktive højmoser, skovbevoksede tørvemoser og skove på de britiske øer med Taxus baccata.

104. Det fremgår således, at Kommissionen i den begrundede udtalelse tydeligt angav sine kritikpunkter over for Irland. Ligeledes er klagepunkterne fremsat i den begrundede udtalelse og i stævningen identiske. Som følge heraf bør den af Irland rejste formalitetsindsigelse forkastes.

2. Sag C-220/99

105. Den Franske Republik er af den opfattelse, at det anbringende i stævningen, der vedrører et utilstrækkeligt antal lokaliteter, som kan udpeges til den nationale liste, er et nyt anbringende, som blev rejst for sent og derfor bør afvises. Den Franske Republik anfører, at dette anbringende ikke blev fremført mod den i den begrundede udtalelse af 6. november 1997.

106. Jeg deler ikke Den Franske Republiks synspunkt. Efter min opfattelse forveksler den »anbringende« med »argument«, hvilket er to forskellige retslige begreber.

107. Ifølge fast retspraksis bør ethvert anbringende, som ændrer sagens genstand, betegnes som et »nyt anbringende«. Et argument, derimod, gør blot rede for eller præciserer sagens genstand [36]. Af denne retspraksis følger, at de anbringender, der angives i den begrundede udtalelse og i stævningen, bør være identiske i sager, der er baseret på traktatens artikel 169, da de ellers risikerer at blive afvist. Et nyt argument kan derimod til enhver tid antages [37].

36 — Jf. bl.a. dom af 29.5.1997, sag C-153/96 P, De Rijk mod Kommissionen, Sml. I, s. 2901.

37 — Jf. ovennævnte dom af 6.4.2000, Kommissionen mod Frankrig, præmis 30 og 31.

108. Den Franske Republiks forveksling af begreberne fremgår især ved læsning af punkt 8 i Den Franske Republiks duplik. Her angives det således, at Kommissionens første klagepunkt vedrørende den manglende tilstillelse af en fuldstændig liste er opdelt i »fem anbringender«, hvis formål er »at understøtte dette klagepunkt«. Ligeledes påpeges det i punkt 8, at disse fem anbringender »tager sigte på [...] den samme konklusion«. Den Franske Republik erkender dermed, at disse »fem anbringender« til støtte for det »første klagepunkt« ikke ændrer sagens genstand. Dermed anvender Den Franske Republik betegnelsen »anbringende« for det, som retligt set er et »argument«.

109. De anbringender, som Kommissionen fremførte i den begrundede udtalelse af 6. november 1997 og i stævningen af 3. juni 1999, er identiske. Kommissionen foreholder Den Franske Republik, at den har undladt at fremsende den fuldstændige liste over alle lokaliteter på det nationale område, hvor der forekommer de naturtyper og arter, der er nævnt i levestedsdirektivets bilag I og II, således som det kræves i artikel 4, stk. 1, første afsnit. Kommissionen foreholder ligeledes Den Franske Republik, at den har undladt, sammen med denne liste, at fremsende de oplysninger, der kræves i artikel 4, stk. 1, andet afsnit. I stævningen har Kommissionen til støtte for det første anbringende fremført forskellige argumenter, som yderligere belyser eller præciserer sagens genstand, men på ingen måde ændrer dens indhold. Således foreholder Kommissionen Den Franske Republik, at den ikke som meddelt har fremsendt en liste over militære områder, at den har undladt at registrere adskillige lokaliteter inden for fransk område, hvor der findes naturtyper og arter nævnt i levestedsdirektivets bilag I og II, og undladt at medtage alle de lokaliteter, der er opført på museets fortegnelse med betegnelsen »bemærkelsesværdige« eller »særligt interessante«, på listen til Kommissionen.

110. Det fremgår således, at Kommissionen ikke har anført nye anbringender i stævningen, som ikke indgik i den begrundede udtalelse. Den Franske Republiks formalitetsindsigelse bør derfor forkastes.

B — *Første anbringende*

1. Medlemsstaternes skønsbeføjelser under første etape af udpegningen af SBVO

111. I modsætning til, hvad Irland, Forbundsrepublikken Tyskland og Den Franske Republik påstår, er medlemsstaterne forpligtet til i den første etape af SBVO-udpegningen at opstille en udtømmende oversigt over lokaliteter på deres områder, hvorpå der forekommer de naturtyper og hjemmehørende arter, der indgår i levestedsdirektivets bilag I og II. Udvælgelsen bør foretages i overensstemmelse med de videnskabelige kriterier fastsat i samme direktivs bilag III (etape 1).

112. I ovennævnte dom i First Corporate Shipping-sagen udtalte Domstolen: »For at Kommissionen kan opstille et udkast til en liste over lokaliteter af fællesskabsbetydning med henblik på at oprette et sammenhængende europæisk økologisk net af SBVO, må den have en *udtømmende oversigt* over valgte lokaliteter, der på nationalt niveau har en relevant økologisk interesse med hensyn til det formål, som tilsigtes ved levestedsdirektivet, nemlig bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter. Derfor blev den nævnte oversigt oprettet på grundlag af kriterierne, der er fastsat i direktivets bilag III (etape 1)« [38].

113. Domstolen forklarede, at det kun på denne måde er muligt at realisere »formålet, der tilsigtes med levestedsdirektivets artikel 3, stk. 1, første afsnit — opretholdelsen eller genopretningen af en gunstig bevaringsstatus for de pågældende naturtyper og levesteder for de pågældende arter i deres naturlige udbredelsesområde — for så vidt angår områder, der er beliggende på begge sider af en eller flere af Fællesskabets indre grænser« [39]. Ifølge Domstolen skal »en naturtypes eller -arts gunstige bevaringsstatus [...] vurderes i forhold til medlemsstaternes samlede område i Europa, hvor traktaten finder anvendelse. Henset til, at en medlemsstat ikke, når den udarbejder den nationale lokalitetsliste, er i stand til at have et præcist og detaljeret kendskab til lokalitetssituationen i de andre medlemsstater, kan den derfor ikke på egen hånd — heller ikke under henvisning til de økonomiske, sociale og kulturelle behov eller regionale og lokale særpræg — udelukke lokaliteter, der på nationalt niveau har en relevant økologisk interesse set ud fra bevaringsformålet uden at bringe virkeliggørelsen af dette formål i fare på fællesskabsniveau« [40].

114. Deraf følger, at en medlemsstat er forpligtet til på lokalitetslisten omhandlet i levestedsdirektivets artikel 4, stk. 1, første afsnit, at opføre alle lokaliteter, hvor der i overensstemmelse med de relevante videnskabelige kriterier i bilag III (etape 1) forekommer de i bilag I og II nævnte naturtyper og arter. Denne »fuldstændige« liste skal desuden tilstilles Kommissionen inden for den frist, der er fastsat i levestedsdirektivet. Ved »fuldstændig liste« forstås en liste, der omfatter alle de lokaliteter med de i bilag I og II nævnte naturtyper og hjemmehørende arter, som opfylder kriterierne i bilag III (etape 1) og svarer til de relevante videnskabelige oplysninger.

115. Hvis en medlemsstat har undladt at opføre en lokalitet med ovenstående kendetegn på listen eller undladt at tilstille Kommissionen denne liste ved udgangen af den periode, der fastsættes i levestedsdirektivet til gennemførelsen af første etape af SBVO-udpegningen, kan det derfor fastslås, at den pågældende medlemsstat har tilsidesat de forpligtelser, der påhviler den i henhold til levestedsdirektivets artikel 4, stk. 1, første afsnit.

38 — Præmis 22, min fremhævelse.
39 — Præmis 23.
40 — A.st.

116. Hvad angår de relevante videnskabelige oplysninger, som medlemsstaterne skal tage i betragtning under denne udvælgelse, skal det understreges, at levestedsdirektivet ikke anerkender nogen videnskabelige kilder som havende retlig gyldighed. Det står altså medlemsstaterne frit for at fremlægge alle de videnskabelige data, som kan danne grundlag for deres udvælgelse af de lokaliteter på deres område, der opfylder kravene i levestedsdirektivets artikel 4, stk. 1, første afsnit. Om nødvendigt tilkommer det Kommissionen at føre bevis for, at de pågældende data ikke er af seriøs videnskabelig karakter [41].

117. Det er i overensstemmelse med ovennævnte principper, at jeg foreslår Domstolen at undersøge, hvorvidt de pågældende medlemsstater har tilsidesat deres forpligtelser i henhold til levestedsdirektivets artikel 4, stk. l, første afsnit.

2. Sag C-67/99

118. Spørgsmålet, om en medlemsstat har begået traktatbrud, skal vurderes på baggrund af de faktiske omstændigheder i den pågældende medlemsstat ved udløbet af fristen i den begrundede udtalelse. Efterfølgende ændringer kan ikke tages i betragtning af Domstolen [42].

119. Irland erkender, at det har undladt at tilstille Kommissionen den fuldstændige liste over lokaliteter på Irlands område, hvor der forekommer de i levestedsdirektivets bilag I og II nævnte naturtyper og arter. Irland meddelte Kommissionen, at det havde til hensigt at opfylde sine forpligtelser i henhold til en tidsplan, som ikke overholdt de frister, der var fastlagt i det pågældende direktiv.

120. Det står klart, at Irland ved udløbet af fristen i den begrundede udtalelse ikke havde tilstillet Kommissionen listen over alle lokaliteter på Irlands område, hvor der forekommer de i levestedsdirektivets bilag I og II nævnte naturtyper og arter.

121. Følgelig har Irland ved at undlade at tilstille Kommissionen en fuldstændig liste over lokaliteter på Irlands område inden for den i levestedsdirektivet fastsatte frist tilsidesat sine forpligtelser i henhold til dette direktivs artikel 4, stk. 1, første afsnit.

3. Sag C-71/99

122. Kommissionen tager udgangspunkt i håndbogen [43], når den fastslår, at Forbundsrepublikken Tyskland har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til levesteds-

41 — Jf. analogt dom af 19.5.1998, sag C-3/96, Kommissionen mod Nederlandene, Sml. I, s. 3031, præmis 69.

42 — Præmis 36.

43 — Jf. punkt 72 i dette forslag til afgørelse.

direktivets artikel 4, stk. 1, første afsnit. En sammenligning mellem den fortegnelse, der er udarbejdet af BfN, og som indgår i håndbogen, og de lokalitetslister, som de tyske myndigheder sendte til Kommissionen, viser, at de fremsendte lister er ufuldstændige.

123. Der gøres opmærksom på, at de videnskabelige kilder, på grundlag af hvilke Kommissionen søger at godtgøre, at den tyske nationale liste er ufuldstændig, stammer fra en instans, der er anerkendt som en autoritet i Tyskland. Desuden gør Forbundsrepublikken Tyskland blot gældende, at håndbogen ikke udgør den tyske referenceliste, uden at fremlægge noget videnskabeligt bevis, der kan bekræfte denne påstand. Endelig erkendte de tyske forbundsmyndigheder under den administrative procedure, at deres lister var ufuldstændige.

124. Hvad angår den tyske regerings argumenter om, at udvælgelsen af SBVO hører under delstaternes ansvarsområde, bør opmærksomheden henledes på, at »det fremgår af fast retspraksis, at en medlemsstat ikke kan påberåbe sig bestemmelser, fremgangsmåder eller forhold i sin nationale retsorden til støtte for, at forpligtelser og frister, der følger af et direktiv, ikke overholdes« [44].

125. Følgelig har Forbundsrepublikken Tyskland ved at undlade at tilstille Kommissionen en fuldstændig liste over lokaliteter på tysk område inden for den i levestedsdirektivet fastsatte frist tilsidesat sine forpligtelser i henhold til dette direktivs artikel 4, stk. 1, første afsnit.

44 — Jf. bl.a. dom af 7.12.2000, sag C-423/99, Kommissionen mod Italien, Sml. I, s. 11167, præmis 10.

4. Sag C-220/99

126. Kommissionen tager udgangspunkt i den fortegnelse, der er udarbejdet af museet, når den fastslår, at Den Franske Republik har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til levestedsdirektivets artikel 4, stk. 1, første afsnit. En sammenligning mellem fortegnelsen og de lokalitetslister, som de franske myndigheder sendte til Kommissionen, viser, at listerne fra de franske myndigheder er ufuldstændige.

127. Det bør bemærkes, at Den Franske Republik uden at anfægte optegnelsens værdi som bevismateriale, blot gør gældende, at visse oplysninger heri er forældede. Den Franske Republik fremlægger imidlertid ingen videnskabelige beviser, der kan bekræfte denne påstand.

128. Følgelig har Den Franske Republik ved at undlade at tilstille Kommissionen en fuldstændig liste over lokaliteter på fransk område inden for den frist, der er fastsat i levestedsdirektivet, tilsidesat sine forplig-

telser i henhold til dette direktivs artikel 4, stk. 1, første afsnit.

131. En sådan løsning gør det muligt at undgå, at et direktivs gennemførelse udsættes, indtil den sidste foranstaltning, der er nødvendig for dets fulde gennemførelse, er iværksat.

C — *Andet anbringende*

1. Indholdet af forpligtelserne i henhold til levestedsdirektivets artikel 4, stk. 1, andet afsnit, og den fastsatte frist for opfyldelsen af disse forpligtelser

129. Spørgsmålet, om en medlemsstat har begået traktatbrud, skal vurderes på baggrund af de faktiske omstændigheder i den pågældende medlemsstat ved udløbet af fristen i den begrundede udtalelse [45].

130. Desuden kan den omstændighed, at Kommissionen ikke har vedtaget alle de bestemmelser, der er nødvendige for gennemførelsen af et direktiv, »ikke uden nogen udtrykkelig bestemmelse herom indebære, at medlemsstaterne fritages for deres forpligtelse til inden for den fastsatte frist at træffe de nødvendige foranstaltninger for at efterkomme direktivet. Denne forpligtelse gælder, uanset om alle betingelser for at anvende fællesskabsbestemmelserne allerede er opfyldt« [46].

132. I modsætning til hvad Forbundsrepublikken Tyskland hævder, er formularen ikke den første tekst, der beskriver, hvilke oplysninger der skal indgives om de af medlemsstaterne udvalgte lokaliteter ved slutningen af første etape af SBVO-udpegningen. Levestedsdirektivets artikel 4, stk. 1, andet afsnit, fastsætter udtrykkeligt, at oplysninger om hver enkelt lokalitet »skal omfatte kort over lokaliteten, dens navn, beliggenhed og udstrækning samt data fremkommet ved anvendelse af de særlige kriterier i bilag III (etape 1)«.

133. Efter levestedsdirektivets offentliggørelse i *EF-Tidende* den 22. juli 1992 vidste medlemsstaterne således, hvilken form for oplysninger de skulle indsamle og sende til Kommissionen inden for en frist på tre år fra direktivets meddelelse [47].

134. Levestedsdirektivets artikel 4, stk. 1, andet afsnit, fastsætter ligeledes, at de ovennævnte oplysninger skal indgives på formularen. Da meddelelsen om formularen blev givet til medlemsstaterne den 19. december 1996, skal fristen for at

45 — Jf. bl.a. ovennævnte dom i sagen Kommissionen mod Nederlandene, præmis 36.

46 — Jf. analogt dom af 27.11.1997, sag C-137/96, Kommissionen mod Tyskland, Sml. I, s. 6749, præmis 10.

47 — Dvs. den 10.6.1995.

opfylde denne forpligtelse regnes fra denne dato. Medlemsstaterne bør have en rimelig frist[48] til at opfylde denne forpligtelse på bedste vis. For medlemsstaterne bestod denne forpligtelse helt konkret i at overføre de oplysninger, de allerede havde været i besiddelse af i et år, til den formular, som de fik meddelelse om i 1996. Medlemsstaterne fik faktisk kendskab til hovedindholdet af formularen allerede i maj 1994[49]. Desuden skulle oplysningerne om lokaliteterne være indsamlet senest den 10. juni 1995. Jeg mener derfor, at en frist på seks måneder til medlemsstaternes opfyldelse af denne forpligtelse kan anses for at være rimelig.

135. Det fremgår således af det pågældende direktivs artikel 4, stk. 1, første og andet afsnit, at medlemsstaterne har to forpligtelser:

— Inden den 10. juni 1995 at indsamle de oplysninger, der er omhandlet i artikel 4, stk. 1, første afsnit, og i bilag III (etape 1).

— At samle disse oplysninger på formularen og sende denne til Kommissionen.

48 — Jf. analogt dom af 15.2.2001, sag C-99/98, Østrig mod Kommissionen, Sml. I, s. 1101, præmis 32.

49 — Jf. punkt 102 i dette forslag til afgørelse.

136. Heraf følger, at medlemsstater, som den 19. juni 1997 ikke havde tilstillet Kommissionen formularen med oplysninger om de lokaliteter, der var blevet udvalgt ved slutningen af første etape, har tilsidesat deres forpligtelser i henhold til levestedsdirektivets artikel 4, stk. 1, første og andet afsnit.

137. Tilbage står at undersøge, om de berørte medlemsstater reelt har overholdt disse forpligtelser.

2. Sag C-67/99

138. Det står klart, at Irland ved udløbet af fristen i den begrundede udtalelse, dvs. den 19. februar 1998, ikke havde tilstillet Kommissionen formularerne vedrørende de lokaliteter på irsk område, hvor der forekommer de i bilag I og II nævnte naturtyper og hjemmehørende arter.

139. Det skal i øvrigt bemærkes, at Irland ikke anmodede Kommissionen om at få denne frist forlænget.

140. Følgelig har Irland ved at undlade, inden udløbet af fristen i levestedsdirekti-

vet, at fremsende den fuldstændige formular over lokaliteter på irsk område, hvor der forekommer de i bilag I og II nævnte naturtyper og arter, tilsidesat sine forpligtelser i henhold til ovennævnte direktivs artikel 4, stk. 1, andet afsnit.

3. Sag C-71/99

141. Det er ubestridt, og dette er ikke blevet anfægtet, at Forbundsrepublikken Tyskland, da fristen i den begrundede udtalelse udløb den 19. februar 1998, ikke havde tilsendt Kommissionen formularerne vedrørende de lokaliteter på tysk område, hvor der forekommer de i bilag I og II nævnte naturtyper og hjemmehørende arter.

142. Denne stat har således tilsidesat sine forpligtelser i henhold til levestedsdirektivets artikel 4, stk. 1, andet afsnit.

4. Sag C-220/99

143. Det står klart, at Den Franske Republik, da fristen i den begrundede udtalelse udløb den 6. januar 1998, kun delvist havde opfyldt sine forpligtelser i henhold til levestedsdirektivets artikel 4, stk. 1, andet afsnit.

144. Desuden er det fast retspraksis, at en medlemsstat ikke kan påberåbe sig de tekniske vanskeligheder, der måtte opstå i forbindelse med opfyldelsen af dens forpligtelser, til støtte for en manglende opfyldelse [50]. I øvrigt forhindrede disse vanskeligheder ikke Den Franske Republik i at tilstille Kommissionen oplysninger, som denne anså for tilfredsstillende, om 379 af de 672 angivne lokaliteter [51].

145. Det må derfor fastslås, at Den Franske Republik ved at undlade, inden udløbet af fristen i levestedsdirektivet, at fremsende den fuldstændige formular over lokaliteter på fransk område, hvor der forekommer de i bilag I og II nævnte naturtyper og arter, har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til ovennævnte direktivs artikel 4, stk. 1, andet afsnit.

D — *Sagsomkostninger*

146. I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der

50 — Jf. bl.a. dom af 1.10.1998, sag C-71/97, Kommissionen mod Spanien, Sml. I, s. 5991.

51 — Jf. punkt 96 i dette forslag til afgørelse.

er nedlagt påstand herom. Eftersom den irske, den tyske og den franske regering har tabt sagen, foreslår jeg Domstolen at pålægge disse at betale sagens omkostninger i overensstemmelse med Kommissionens påstande.

Forslag til afgørelse

147. Jeg foreslår derfor Domstolen følgende afgørelse:

I sag C-67/99:

1) Irland har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter, idet det har undladt at tilstille Kommissionen den fuldstændige liste over lokaliteter, der er omhandlet i direktivets artikel 4, stk. 1, første afsnit, samt oplysninger om hver lokalitet, som omhandlet i samme direktivs artikel 4, stk. 1, andet afsnit.

2) Irland betaler sagens omkostninger.

I sag C-71/99:

1) Forbundsrepublikken Tyskland har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter, idet den har undladt at tilstille Kommissionen den fuldstændige liste over lokaliteter, der er omhandlet i direktivets artikel 4, stk. 1, første afsnit, samt oplysninger om hver lokalitet, som omhandlet i samme direktivs artikel 4, stk. 1, andet afsnit.

2) Forbundsrepublikken Tyskland betaler sagens omkostninger.

I sag C-220/99:

1) Den Franske Republik har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter, idet den har undladt at tilstille Kommissionen den fuldstændige liste over lokaliteter, der er omhandlet i direktivets artikel 4, stk. 1, første afsnit, samt oplysninger om hver lokalitet, som omhandlet i samme direktivs artikel 4, stk. 1, andet afsnit.

2) Den Franske Republik betaler sagens omkostninger.